

ELLEN HAYES (1851-1930)

Je ziet het onoverwinnelijke vuur in haar ogen. Ellen Hayes bevocht een bergopwaarts pad om wiskundige, astronoom en professor te worden aan Wellesley College (gedurende 37 jaar).

Als meisje genoot ze ervan kort haar te hebben, te klimmen bomen en zwemmen, maar had een hekel aan de beperkingen die haar op grond van haar geslacht werden opgelegd: niet mogen paardrijden, een zonnemuts moeten dragen.

Haar interesse in de wetenschap werd aangewakkerd door haar moeder die haar de Latijnse namen van planten leerde, de delen van een bloem, de namen en soorten sterren. Ellen blonk uit in wiskunde en natuurwetenschappen; het lesgeven in toegepaste wiskunde was een natuurlijke ontwikkeling.

Waarom werd ze als controversieel beschouwd? Ellen was een feministe van de eerste golf. Ze botste met mannelijke collega's over het toelatingsbeleid – te weinig vrouwen in de wiskunde en natuurwetenschappen, zei ze – en ook over de lesmethoden. In het eerste jaar dat ze trigonometrie doceerde, gaf ze meer dan de helft van haar studenten D-cijfers.

'Ellen maakte haar collega's woedend door functionele kleding te dragen – praktische op maat gemaakte rokken, geen zwierige rokken met drukte en korsetten – en door de Bijbel in het bijzijn van studenten in twijfel te trekken. Ze steunde het vrouwenkiesrecht en de kledinghervorming (weer die verstandige rokken) en schreef regelmatig een column voor de krant Wellesley College over deze gedurfde ideeën.

Ellen betoogde dat vrouwen werden tegengehouden door sociale druk, door te veel aandacht voor hun uiterlijk, door een gebrek aan werkgelegenheid in wiskunde en natuurwetenschappen, en door scholen waar meisjes zich konden afmelden voor STEM-onderwerpen.

“Er moet altijd een ontdekkingsreiziger zijn die verder gaat; dan wordt het gebaande pad het platgetreden pad voor minder gedurfde voeten. Radicale ideeën gericht op de bevordering van het vrije denken, de vrijheid van meningsuiting, vrije kansen, vrije levens, groei en verspreiding. Er is tot nu toe geen macht, geen enkele vorm van straf of vervolging bedacht die deze ideeën permanent kan onderdrukken. Jij en ik zijn geroepen tot het werk van de pionier van vandaag. Er zullen mensen zijn – misschien velen – die onze vlammen zullen zien en ons zullen volgen. We zullen waarschijnlijk niet weten wie ze zijn; maar dat is onbelangrijk. Ze zullen gebruik maken van het pad dat wij hebben afgelegd.”